



DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Una llissó pràctica



L'obrer anglès al obrer espanyol:

—Ja ho veus: l'unió fa la forsa. Si no seguíu el nostre exemple, mai fareu res.

L'«altre» premi Nobel

PAX.



OTHOM sab que a l'hora present hi ha a Espanya una «qüestió premi Nobel». Es ben propi dels pobles en etern període tranzitori aquest fenomen de reducció de totes les coses a lluita política y social, fins les pures y amables disquisicions de la Literatura.

Jo'm guardaré d'afegir per mon compte un article an els molts que heu pogut llegir sobre la lluita de candidatures Galdós-Menéndez Pelayo. Vull parlar, mentres pugui, de coses noves y ben actuals, y aquella ja no ho es... Sols diré, de pas, que ab tot y esser un admirador fervent, un amic respectuós y un deixeble entusiasta d'en Menéndez y Pelayo, poso dintre l'urna la candidatura Galdós, com ja l'hi hauria posada en els dies en que va donarse el premi Nobel a l'Echegaray en representació de la moderna literatura espanyola. En Galdós es l'home en qui ha pres reflecte, evolutivament, aqueixa Espanya d'ont hem sorgit nosaltres, qui comensa en la crisis violenta de 1808. Y així com an en Menéndez (per qui votaria després d'en Galdós) no'l danya, sinó que l'enalteix, la seva sincera intervenció en el judici polític y social d'Espanya, encara que l'hagi realitzada en sentit tradicionalista, tampoc danya an en Galdós, sinó que l'enalteix, la seva activa y noble propaganda en sentit republicà y laicista. La proposta d'en Galdós tindrà ademés una ventatja sobre les propostes habitualment fetes per les Academies, perquè serà sortida d'aquella aclamació popular que ve a esser una mena d'elecció, la porpra d'un imperi.

Però anem a lo interessant. Y lo interessant es que'l poble ignora en general no ja la significació de la testamentaria d'en Nobel, significació que hauriem de designar ab el calificatiu, aquí horisson, d'antimilitarista, sinó l'existència d'un altre premi Nobel, reservat exclusivament a l'obra contra la guerra, contra l'existència dels exèrcits permanents, contra tot el sistema que l'economia social nostra ha arribat a declarar intangible y perfecte. L'herencia d'en Nobel, com inventor de la dinamita, ve a esser una manera de desagravi, de rescat, de redempció. Es una obra essencial de pau, de pau sistemàtica, de lo que se n'ha dit *pacifisme*, y que ha arribat a esser pera les nostres burgesies una cosa nefanda, produint en les ciutats d'avui una curiosa inversió de valors morals, que declara perillosa la tendencia pacífica absoluta, y clama pera que se la tracti exactament com la Roma imperial va tractar el pacifisme absolut dels primers cristians, l'insania *crucis*, la *bogeria de la creu*.

Els premis Nobel destinats a premiar els avenços de la física, de la química, de la medicina, són recompenses a l'esforç intel·lectual. El premi literari (sempre condicionat per la nota idealista, per la tendencia a la millora social colectiva) corona les excelsituds del sentiment.—Però queda l'altre premi: el que's reserva a les altures de la bondat humana, a

El bombardeig de Beyruth per l'esquadra italiana



EL PAPA, entusiasmat:—Tireu, tireu, fills meus, que tot això són animetes pel cell!... Jo us beneixo en nom del Pare, del Fill y del Esperit Sant...

les nobleses de la voluntat. Aquest premi s'anomena, concretament, *de la pau*.—Y entre tots els personatges coronats ab el premi Nobel o proposats pera obtenirlo, sols un, qui precisament va rebutjarlo per odi al diner, hauria estat mereixedor d'obtenir a la vegada els dos premis, literari y pacifista, com no ha existit mai en el món altre mortal de qui's pogués dir. Parlo, naturalment, d'en Lleó Tolstoi.

Com s'ha volgut que en la distribució dels premis hi hagués una difusió universal, reflecte de la solidaritat interciutadana, que es la civilització, hi ha noms de totes les nacions cultes en aqueixa aristarquia de premiats. Però Espanya, que ja hi té els d'Echegaray y Cajal, y que proposa avui en Galdós com demà podrà proposar-ne d'altres indefinidament, *no té ni un sol nom, ni un sol candidat, per el premi de la pau*. Veritablement, desde la mort d'en Pi y Margall, no podria citar una veu espanyola de propagandista, d'apostol, en qui representar la nostra participació en això que'n diríem el verb de la consciència moral colectiva, com els grans sabis reflecten la consciència intel·lectual del món.

¡Ah! Els noms dels galardonats ab els premis de la pau no frueixen d'aquella gloria popular concedida als forts poetes o als grans inventors. La multitud els ignora, fins que s'anomenen Frederic Passy, el noble patriarca francès, o Berta de Suttner, la civilista suïssa a qui's deu aquella obra titulada *Die Waffen Nieder* (*¡Abaixa les armes!*), que ve a esser, en quant a la guerra, lo que *La Cabana de l'Oncle Tom*, d'una altra dona il·lustre (Enriqueta Betcher Stowe), fou en quant a l'abolició de l'esclavitud dels negres. (Y a propòsit, deixeu que tributi, tot passant, un elogi a l'amic meu que traduí l'obra de la baronesa de Suttner al castellà, vengentse forsa a guardar l'incògnit per raons especials que fan encara més meritoria la seva obra de traductor.)

Espanya, doncs, no tindria candidat per el premi Nobel de la pau. Veritat es que lleis com la de jurisdiccions no són les més aptes pera fomentar l'aparició de tals apostols.—Però (y aquesta es la nota principal del meu article d'avui) si hi ha a Espanya una ciutat ont s'hi ajuntí un nucli social d'opinió mereixedora d'aquest premi, entre nosaltres se troba; perquè les veus més fortes contra les aventures bèliques, a comptar desde la guerra de Cuba, han sortit de Barcelona, per ministeri de dos partits, el catalanista y l'obrèr. Y com el nostre partit es copartícep en una y altra escola, en realitat podria presentar una doble execució popular pera aspirar an aquell títol de noblesa.

Ha acostumat atribuirse el premi de la pau a la personalitat a qui's degui, en l'any precedent, la gestió més forta en contra de la guerra. An

aqueixa consideració's va deure l'extranya concessió de tal recompensa an el President Roosevelt, per la seva iniciativa de la pau entre'l Japó y Rússia.—Doncs si l'Academia sueca no estés, com totes, sota l'influència d'un moderantisme que repugna a tot lo que sembli estridència, segons l'opinió de l'eterna mediana burgesa, el premi Nobel de la pau hauria d'atribuirse, cada any, an el socialisme internacional.—Recordi's que Tolstoi ja indicava als *doukhoborts* com els veritables mereixedors del galardó de pacifisme.—Passem revista an els meritis contrets, sols en l'any transcorregut, pel socialisme com a *valor agent* en el curs de l'història humana: en primer lloc està el socialisme alemany, que improvisà a un parc de Berlín aquella formidable manifestació contra la mera possibilitat d'una guerra ab Fransa.—Després, el socialisme espanyol, unit als republicans, que no ha deixat ni un sol dia de fer constar la protesta contra la guerra africana.—No oblidem tampoc el socialisme francès, en els seus esforços reiterats pera conservar la bona relació ab Alemanya y ab Espanya, esforços ignorats o mal agraits per l'opinió general espanyola. El socialisme anglès, o laborisme, ha cooperat ab els liberals a apagar els darrers odís entre les dues illes britàniques. Y en quant al socialisme italià, que va iniciar protestes colectives contra la guerra de Trípoli, mal secundades per alguns directors del partit, acaba de formular en el Congrés de Lyon una explícita condemnació d'aquell expoli.

Qui compari l'esperit nacional de les classes baixes davant la guerra de Cuba, ab l'esperit popular davant la guerra actual de Melilla, podrà veure be la diferencia, de temps a temps, y per tant el progrés realitzat en quinze anys. Més encara; en 1898 fou la nació qui va imposar an el govern, a l'Estat, la guerra ab Nort-Amèrica, guerra impossible, absurda, que'l govern no s'atreví a rebutjar... Avui són les raons d'Estat qui imposen guerres que l'opinió general no voldria... Això es un fenomen eloqüent, que indica superioritat de la massa sobre les seleccions oficials directores.

Pera els que creiem possible la supressió de les guerres colectives, quan els pobles arribin a l'estat de perfecció que permeti la supressió de les guerres individuals, el socialisme ens apareix com l'instrument d'aquella nova y futura dignificació humana. Y li concedim mentalment el suprem premi Nobel per sufragi de les majories universals.

GABRIEL ALOMAR

ESPANYA

Si heu reflexionat, en aquestes hores, sobre'l problema d'Espanya, ¿no us ha sobtat, no us ha ferit ab fredor de ganivet, una certesa desconhortadora?

Catorze anys fa del gran desastre. Y, al cap d'aquet temps, un fenomen fatal està produintse. Es el fenomen d'extingir-se els efectes del desastre en la sensibilitat del poble espanyol, sense haver sortit del dolor un moviment viril, una reacció salvadora y fecunda.

Avui es ja segur que'l desastre de les darries del segle XIX haurà sigut infecond pera Espanya. Altres països, com la Fransa després de 1870, han trobat en la desfeta el comensament de la redempció. De les grans crisis de l'història, sovint ne surt la salut dels pobles. En el cas d'Espanya—¡oh trista Espanya!—no ha succeït res d'això. La crisi paorosa, la desfeta tremenda, l'ha sotregada brutalment; però no ha tingut la virtut de fer-la moure, de redressarla, de posarla en marxa. Després de les vanes declamacions y de les fugitives estremitats galvàniques, Espanya torna a jaure, indolent y endormiscada, de panxa al sol...

Les lleus confianses en una reacció de vida, avui ja s'han perdut. En aquell mot de *regeneració* ja ningú hi pensa. Sense solució de continuïtat, l'història d'Espanya continúa. Història de pobresa, d'impotència y de sang. Impotència y pobresa a dintre, sang en les terres aixutes del Rif.

La realitat d'Espanya es trista y desolada. Les esperances s'esvaeixen prematurament: són com poncelles mústiques. Y no digueu que això es pessimisme. Si de cas el pessimisme està en la realitat contemplada, no en els ulls que la contemplen. El pessimisme sistemàtic es, ben cert, una xacra de temperament; però l'optimisme sistemàtic es una beneiteria.

Mireu si es cas perdut el cas d'Espanya. Malgrat les immenses, les criminals culpes dels partits del règim en l'enfonçada de 1898, no hi ha hagut prou energies en el cos atut del país pera esborrarlos, pera sepultarlos sota les ignominies de la seva gestió, pera substituirlos ab partits joves, honestos, nètcs de pecat. Y quan a un home com en Cambó se li ha acudit anar a la conquesta del govern de l'Estat en nom del regionalisme, no ha trobat millor medi que trucar humilment a les portes de la casa ont els partits turnants celebren les seves orgies.

...Han fugit les esperances esplèndides que

illuminaren el front d'en Joan Maragall en aquell famós article seu, titulat *¡Visca Espanya!* Es altre cop l'Oda a Espanya d'una punyent actualitat.

FULMEN



NA bona noticia.

La causa que, com ja recordaran els nostres lectors, se seguia pel jutjat militar, ab arreglo a la llei de Jurisdiccions, contra LA CAMPANA, per una làmina publicada en el número com-responent al dia dels Morts, ha sigut lliurement sobreseïda.

Per més que no esperavem altra cosa de la rectificació del tribunal militar, doncs sempre havíem considerat que en el dibuix aludit no hi havia materia delictiva, tenim un verdader gust en comunicar als nostres lectors la providencia recaiguda, que creiem deura alegrarlos com ens ha alegrat a tots nosaltres.

A l'Hotel Ritz, de Madrid, hi ha aparegut, exercint dignament de cambrera, una distingida senyoreta que es neta d'una duquesa arruinada.

¿Veuen? Això sí que es un gesto bellament heroic y mereixedor d'aplausos.

Més que no pas el d'aquella infanta que ara fa poc va passejarse uns quants dies per París ab aires de dama emancipada, però que, quan se li feu observar que aquells fums d'independencia podien ferli perdre la bonica pensió que cobra, va envainarse l'emancipació y els fums y ho va deixar corre tot.

En lo dels suplicatoris no hi ha manera d'entendre's.

Segons totes les apariencies, el Govern voldria quedar be ab tothom, aplicant al cas un ungüent blanc que fes una certa olor, mitg de benevolensa, mitg d'energia.

Però's topa ab la dificultat de que ni entre'ls mateixos republicans hi ha, sobre la qüestió, un criteri clar y definit.

En Lerroux, per exemple, se'n va a trobar an en Canalejas y, pera acabar d'una vegada,

li demana que no concedeixi cap dels suplicatoris arribats fins avui al Congrés.

Però ve en Soriano y, ab accents de viril indignació, exigeix tot lo contrari.

«Yo soy partidario—dijé el diputado per Madrid en la *España Nueva*—de que se concedan todos los suplicatorios; yo deseo que nos encarcelen á todos los diputados republicanos. ¿Es que soy enemigo de la inmunidad parlamentaria? Nada de eso; es que vivo en un país que sólo tiene de constitucional las apariencias; que luchó en un Parlamento que es una ficción. Borrar por completo esas apariencias, entre las que figura la inmunidad, es obra patriótica, porque es levantar el velo que oculta al país su verdadera situación.»

Posat entre aquets dos focs, se comprèn molt bé que, dels 616 suplicatoris que hi ha actualment sobre la taula del Congrés, en Canalejas no sàpiga què ferne.

Siscentos setze motius té l'home pera trobar-se indecis, y fins marejat y ab un cap com un bombo.

La Societat Fomento Martinense prepara una Excursió Cultural a Madrid y Saragossa, que comensarà el dia 2 del proxím Juny, feta senyalada pera la sortida de Barcelona, y terminarà el dia 9, en que l'expedició serà ja aquí de retorn.

Se proposa únicament el Fomento proporcionar als excursionistes uns dies d'esbarjo y d'estudi, portantlos a visitar lo més notable de Madrid y les principals curiositats de Saragossa, y ho fa dintre d'unes condicions tan meravellosament econòmiques (19 pessetes pel viatge d'anar y tornar, essent de carrec de cada hu els gastos de manutenció y estada) que ja pot donarse per segur que l'excursió serà un èxit.

Impossibilitats, per manca d'espai, d'insertar totes les condicions baix les quals el Fomento Martinense anuncia el viatge, direm solament als nostres lectors que en el domicili de la Comissió Organitzadora, Provensa, 587 (Sant Martí), se'ls donaran els detalls necessaris y s'admetran inscripcions per grupos fins al dia primer del vinent Maig.

De la batussa entre Italia y Turquia no n'hi ha avui altra notícia de bulto que'l bombardeig de Beyruth, perpetrat el darrer dissabte per dos creuers italians.

Beyruth, cap de línia del ferrocarril de Damasc, és una gran ciutat de la Siria, bonica, alegre y treballadora, que no's fica ab ningú y que, fins ara, no se sab que hagués causat al Govern de Roma el més insignificant perjudici.

No obstant y això, per allò de que en temps de guerra tot val, dos creuers italians varen presentarse l'altre dia davant del port, y ¡pim pam! ¡pim pam!, bomba và, bomba ve, van enfonsar unes quantes cases, van deixar extesos vixanta o setanta morts y altres tants ferits... y ¡visca la civilització! y ¡visca la fraternitat humana!

Verificada ab tota tranquil·litat tan delicada operació, els barcos agressors varen anarse'n a donar compte del seu triomf; triomf comentat l'endemà per tota l'Europa conscient en termes no massa agradables per les naus victorioses.

Y... fins a un'altra!...

Dimars, l'Ajuntament, ab la seva acostumada oportunitat, va acordar l'immediata suspensió de la poda dels arbres.

Be; però ja quins arbres deu referirse? Perquè, per si encara no ho sab, tenim l'honor de comunicar al nostre Municipi que d'arbre, a Barcelona, ja no'n queda ni un.

Lo únic que'ls podadors han deixat en els nostres carrers y places són quatre pals, quatre estacues y un parell de dotzenes de jocs de bitlles, més o menys mal tornejades.

Un petit eco teatral:

A l'*Ambigu*, de París, ha sigut estrenat, ab gran èxit, un melodrama titulat *El misteri del quarto groc*, original d'en Leroux.

—De don Alejandro?

—No, senyors: d'en Leroux, don Gaston.

Li va millor fent comedies, com aqueixa que ha estrenat últimament, *Lo que hay en el Rif* no puede llamarse guerra, y que, segons males llengües, tan bons resultats li està donant.



Tiana, 27 de Febrer de 1912.

Els tosets governants d'aquet poble continuen fent el nord a les rigoroses ordres donades pel Govern civil respecte a sanitat, car el carrer de Sant Domingo es un foc d'infecció que constitueix un veritable perill. El senyor

Trallero prou vingué, pera atendre y fer callar les moltes queixes que's formulaven, mes les autoritats locals li posaren una vena als ulls y li feren fer l'inspecció a les fosques. El plas concedit per dit senyor, quefe de Sanitat provincial, pera la realització de les obres en prò de l'higiene pública, s'està acabant, y res de cumplir les lleis. Queda enterat el senyor Governador.

Aquí, per assumptes de personalisme y servilisme als clericals, se gasten totes les forces y les energies, y la germanor y amistat dels bons se veu atropellada per la soperbia y les males intencions dels hipòcrites.

Vegin, sinó, aquestes mostres: Les vendes ilegals portades a cap per ignorancia y poca il·lustració de les autoritats, respecte als riquissims retauls del segle XVI, que pertanyien a la parroquia de Sant Cebrià. Ningú pinlà.

Els camins veïnals continuen arbitrariament tapats y mal venuts els terrenes. Ningú hi diu res, y cal sentir, en privat, a tots els tianencs de l'atropell fet a la població respecte dit camí.

Aquet desgraciat poblet y el seu districte havia tingut canero, mes ara que no'n té, y tan ben representat se troba a les Corts, el nostre digníssim diputat podria tornar la serenitat a tots y fer germanor y amor, y això s'espera, encara que les autoritats no volen que se'ls parli sinó per escrit, y fan mala cara a tothom que demana coses justes. A fè que ho lograran que se'ls parli tan sols per escrit, però serà pera tothom y per totes les coses y cosetes.

La Bisbal de l'Empordà, 26 de Febrer.

El nostre escarbat bum-bum ha comès el més gran dels atropells contra dues entitats artístiques que s'han de guanyar el pa pera ells y llurs famílies. Heus aquí el cas: En virtut de lo ensopit que ha resultat enguany el Carnaval en aquesta ciutat, uns quants joves, a fi de que puguin tenir algun esbarjo durant els diumenges de Quaresma (ja que no hi han companyies de teatre), han organitzat unes audicions de sardanes pera millor aixís passar la festa.

A l'aliga negra sembla que la resolució dels esmentats joves no se li ha posat gaire bé, per quant envià a buscar als encarregats de les orquestes, menassantlos, si tocaven sardanes o si's llogaven ab el mateix fi, que'ls hi declararia el boicot, valguentse pera això del *Butlletí Eclesiàstic*, pera que tots els corbs de les demés parroquies se n'entressin y, fent coacció ab els paborbes, deixessin de contractar cap de les orquestes de nostra ciutat si no accedien en ses pretensions.

¿Eh, que graciós? ¡Y encara hi haurà llanuts que creguin en la salvació de la seva ànima en mans d'aquesta caterva!

Mora la Nova, 21 de Febrer.

Ahir, y ab motiu d'esser el dimars de Carnaval, les hicas, ab l'ajuda del nou carboner, varen fer una funció ab l'únic objecte de fer desmereixer el ball que a l'Ateneu Obrer estava efectuantse.

Y, a l'efecte, posaren encarregats per les entrades y un *Sant Crist* al carrer que feia de guàrdia, no sabem si per por als joves republicans o per què: la qüestió sigui que durant la funció va estar fent de centinella.

Com que nosaltres no som llanuts, sense fer cas de res, ens varem estar ben tranquils en el nostre Ateneu, ont varem ballar fins a les dues de la matinada.

¡Aixís, companys! Hem de demostrar tenir més cultura que'ls descendents d'en Savalls y que es a les urnes ont se coneixen els homes.

Estrenem més y més nostres llassos d'amor y unimnos pera combatre y vencer als cacics que treballen pera enfonsar el nostre Ateneu, únic far que'ns senyala el bon camí.

A un emigrant

¿Diu que, tip de viure just, jugues la darrera carta y't disposes a embarcarte?

Molt bé, no; t'alabo el gust.

¿Cap ont vas? No vull saberho.

Lo interessant es sorti

d'una terra, ont sabs que al fi

del balanç sempre hi ha un zero,

y en la qual, sota'l doís foc

del seu sol incomparable,

s'hi fa una gresca admirable,

però s'hi menja molt poc.

Es clar que dona tristesa

això d'abandonar el niu

ont en cada objecte hi viu

un record de l'infantesa;

però aquestes reflexions

són lirisme ja expremut,

y el ventrell, com es sabut,

no'n fa cas de les cansons.

¿El teu esperit t'inclina

a la conquesta del pa?

Doncs, no't torbis; ¡cap allà

ont vegis que hi ha farina!

Aquesta marxa, ja ho sé,

mourà un trull fenomenal;

uns trobaran que fas mal;

altres, que no fas gens bé;

algú accentuarà la nota

del desencoratjament,

y molts diran, simplement,

que'l qui emigra no es patriota.

Riute'n d'això. Ja sabs tu

lo qu'es aquest Barcelona:

de consells tothom ne dona,

però zy de llongüets? Ningú.

Si'ls dubtes al teu cap pugen,

pensa ab aquesta vritat:

«D'un magatzem escurat

¡hasta les rates ne fugen!...»

Valor, y amunt!... Els atzars,

més que espant, t'han de dar joia:

la Fortuna es una noia

que no s'hi fa ab els cobarts.

L'Astor, en Morgan, en Kret, en Rockefeller, en Pitt,

¿que't creus que s'han enriquit prenent el sol?... ¡Ca, barret!

Se'n han anat, com tu, al moll,

han mirat quin vent bufava,

y en la lluita, dura y brava,

hi han posat els punys y el coll.

No cal que't formis cap plan

ni't trassis línies quimèriques...

¡A l'Australià!... ¡A les Amèriques!...

¡Al infern!... ¡El món es gran!...

¿Veus allà al lluny, enfosquida

pels núvols de la distancia,

rodejada d'abundancia,

la Fortuna com te crida?

¿Sents les notes falagueres

que de sa lira daurada

te porta la brisa alada,

lliscant pel mar?... Doncs ¿què esperes?

Algú, sens dubte't dirà

que allà no tot són dolures;

que a voltes les amargures

hi abunden molt més que'l pa;

que fuges d'aquí y, potser,

en la Xauxa que somnies

t'hi esperen terribles dies...

però tu, a aquest conseller,

responli, donant això

com a raó soberana,

que, per morirse de gana,

qualsevol país es bo.

C. GUMA



LA VAGA NEGRA

Una menassa formidable se dressa en aquets moments davant d'Anglaterra. Els treballadors de les mines de carbó estan a punt de promoure una vaga d'extensió enorme y de conseqüències més enormes encara. Si les gestions conciliadores de Mr. Asquith y Mr. Lloyd George no tenen èxit, la vaga negra, la vaga del carbó, esclatarà. Serien quatre milions d'obres els que, de bon comensament, deixarien la feina. Y, al perillongarse la vaga, la manca de carbó obligaria aviat a la gran majoria de les indústries de la Gran Bretanya a un paro forçós. Com ha dit el ministre anglès Mr. Grey, aqueixa vaga, si s'arriba a produir, serà el desastre més gros que mai haurà sofert l'Anglaterra.

Extrany sembla que, per uns quants centims d'aument de jornal que'ls minaires demanen, s'estigui en perill de desencadenar una catàstrofe social. Sembla extrany que'ls propietaris de les mines duguin el seu egoisme patronal fins al punt d'exposar la seva nació a danys incalculables. Heus aquí, en veritat, un cas d'*anti-patriotisme* plutocràtic, un cas practic d'aquell *herveisme de les caïres de cabals* que temps enrera denuncià a la Cambra de diputats de Fransa l'exministre M. Charles Dumont.

Demanen els minaires anglesos l'establiment d'un jornal mínim. En la forma d'establir-lo pot haverhi dificultats; però, admes el principi, ab bona voluntat se troba la fórmula practica. Es això darrer lo que intenta trobar el govern anglès. De desitjar fora que la trobés, y que l'acceptessin abdues. Ab vagues com la que menassa a l'Anglaterra, ab catàstrofes socials de tal magnitud, tothom hi perd, inclòs els treballadors.

A. R. y V.



NOSALTRES que'ns queixem del rumbo sardanapalesc ab que'l nostre Ajuntament acostuma a celebrar, pagant la Pubilla, les seves excursions y els seus tiberis!...

Se veu que al món sempre hi ha un pitjor. Verbi-gràcia, la Diputació provincial de la Corunya.

¿Saben quant varen gastar els comissionats d'aquesta corporació que, ultimament, ab motiu de la botadura del *España*, varen anar al Ferrol, que es com si diguessim a quatre passos?

Esgarrifinse... ¡Trenta mil pessetes, justes y cabals!...

Lo mateix que costaria donar la volta al món a bordo del *Mauretania*, que es un dels vapors més luxosos y més cars que existeixen.

Sort que d'acorassats no se'n tiren a l'aigua cada dia.

Perquè si no, a la desdixada provincia de la Corunya no li quedarien més que dos camins:

O declarar-se en quiebra;

O exigir que'ls diputats que volguessin assistir a les successives festes, anessin al Ferrol a peu, se portessin ells mateixos la teca y dormissin sobre'ls bancs dels passeigs o a les escales d'una iglesia.

¡Mira que tal!

Per 423 vots contra 9 la Cambra italiana de diputats ha aprovat l'anexió de la Tripolitania y la Cirenaica a Italia.

Tenim, doncs, que l'anexió, a vots, ja està feta.

Ara no més falta ferla a tiros.

¿Deiem que hi havia massa partits?...

Ara va a constituir-se'n un altre.

El dirigirà don Melquiades Alvarez, que es un senyor que d'això'n sab d'allò més, y ja desde'l primer moment hi ingressaran una pila de diputats, bastants regidors y altres personalitats de no menos categoria.

Nosaltres, francament, davant de tanta abundancia de partits, ja no sabem si riure, o plorar, o dir que *bueno*... o anarnose'n tranquil·lament a veure Anita la risueña.

No fa molts dies va demanarse al Govern, en nom de Barcelona, l'abolició de la pena de mort.

Doncs be: el dimars al mitg dia, al carrer de Sepúlveda, un número respectable de ciutadans demanava que's matés a una dòna a la qual s'acusava d'un delicte repugnant.

Y ho demanaven, també, en nom de Barcelona.

¿Què se'n dedueix d'això?

Que Barcelona no sab ben bé lo que vol.

O que s'usa el nom de Barcelona ab una mica massa de lleugeresa.

¡Gran noticia!

Es ja quasi segur que en la primavera pròxima, en una població del nord d'Europa, encara no designada, se reuniran els tres emperadors.

Els tres emperadors, naturalment, seran el d'Austria, el d'Alemania y el d'Inglaterra.

El del Paralelo, ab no poca sorpresa d'en Canalejas, sembla que no ha sigut invitat.

Potser un'altra vegada...



A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2232

- 1.^a XARADA I.—*Marieta*.
- 2.^a ID. II.—*Teodora*.
- 3.^a ID. III.—*Anagrama*.
- 4.^a TARGETA.—*Els Al·lotjats*.
- 5.^a ANAGRAMA I.—*Cor-Roc*.
- 6.^a ID. II.—*Romana-Ramona*.
- 7.^a ACENTIGRAF.—*Casa-Casa*.
- 8.^a JEROLIFIC I.—*La capa tot ho tapa*.
- 9.^a ID. II.—*Un begut no està mai aixut*.
- 10.^a ID. III.—*Per marselesos Marsella*.



Cavallers: M. Planas, fill; La targeta, y res més. —Lo noy-noy de Vilafranca: Són defectuosos. —Un que no pot comprar butlla: Les cartes que venen sense firma no podem publicarles. —D. Rovira Orts: Està bé y anirà en son dia. —V. Miró: Lo mateix li dic a vostè. —Raspall: Y a vostè. —Noi Felis: Y a vostè. —Pacatilla: Y a vostè... ah!, a vostè haig de dirli que no. —El que escriu desde Puigreig: ¿Y la firma, senyor meu? —F. S.: Entesos. —Xeringuito: No me'ls donguis ara aquestos; ja me'ls daras tots plegats. —Ramon Cantalapiedra: Ja ho veu, la *pedra canta*, y vostè, en cambi, ni'ls mlls. —Garibaldi II: Es passadora, y prou. —Espieta: Sí que n'estem enterats, però no'ns hi volem ficar. —Ven y Ven: Gracies pel avís. Se tindrà en compte. —Ali-Bey: No và. —Pardal fugitiu: Tampoc. —Fritz del Born: Veurem. —Vehi: En cas necessari ¿podria probarho vostè que'ls troncs han entrat a casa seva? —Dominguet: Ho mirarem ab calma y farem la deguda tria. —Miranius: Idem de *lienzo*. —A. Planas: Com ja veurà, publiquem un'altra carta, rebuda abans, que ve a parlar de lo mateix. —P. Roger: S'ha hagut de mutilar un xic: tal com venia, hauria pogut portar-li un disgust. —J. Utset y Turró: Quelcom s'aprofitarà. —E. C. (Maranges): Això sol, no val la pena. Quan ne fassi alguna de grossa, escriguí, y ab molt gust el complaurem. —S. Montserrat: Lo mateix li diem a vostè. —Pep Cistellé: Tristes, massa tristes!...

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

EL DRAMA DEL CARRER DE PONENT

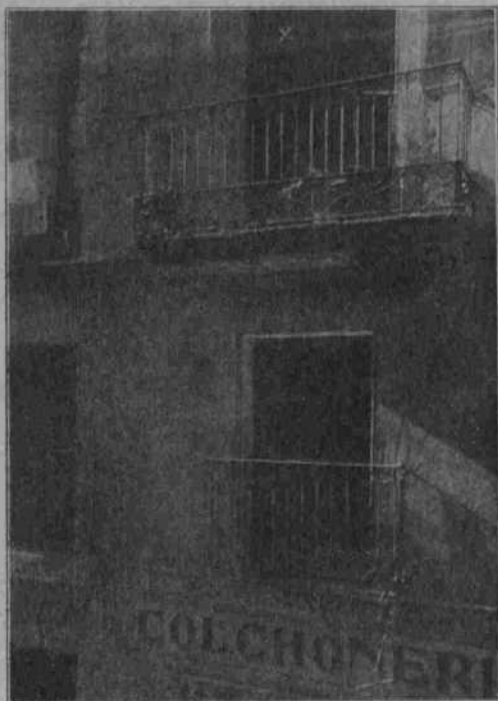
La desaparició de la nena Guitart

L'actualitat—per lo que toca a Barcelona—l'ha constituïda aquesta setmana la troballa de la nena Tereseta Guitart, perduda per espai de més de 15 dies. La seva desaparició tingué tots els caràcters d'un misteri. Sobtadament, sense que ningú arribés a donar-se'n compte, s'allunyà un vespre



JOAN GUITART,
el pare de la Tereseta

del costat de la seva mare, en companyia de la qual anava. Un moment en que la pobre dona s'aturà a parlar ab una coneguda, sigui prou pera que la nena Tereseta fugís d'aprop seu, essent infructuoses quantes pesquisses realisaren les autoritats pera indagar el seu parader. El desconsol, la desesperació, la més terrible de les angories, s'apoderaren dels infortunats pares de la noia, honrats veïns del carrer de Sant Vicents. Al cap de pocs dies la consternació era general. La policia pública y privada, el cos de la guardia municipal, les autoritats xiques y grosses, la premsa, la població en pes, posà a contribució els seus esforços pera esbrinar aquest *affaire*, un dels que més enrenou han promogut. Particular hi hagué que oferí un premi en metale a la persona que arribés a averiguar el lloc aont la



Casa del carrer de Ponent, núm. 29, en el primer pis de la qual sigui trobada la nena desapareguda

pobre criatura hagués pogut anar a parar. No pocs la donaren ja per morta. Alguns la suposaven embarcada vers llunyanes terres, per obra y gracia d'alguna familia emigrant, que hauria volgut servir-se de la Tereseta com d'un instrument apropiat pera determinades combinacions. Altres la veïen en poder d'una tribu de gitanos o captaïres, y hi havia y tot qui la donà per ben morta.

Semblant concert d'opinions, un cúmul de pares tan fonament oposats, no podien menos que fer creixer la incertitut y el dolor dels pares, que han passat per un dels períodes més crudels que puguin donarse. Cal fer constar que les autoritats no desmaiaren y que'ls esforços pera recuperar la nena Guitart redobla-

ven a mida que la possibilitat de l'exit esdevenia més difícil. Per fi dimars s'esvaí el misteri que rodejava l'extranya desaparició. Els barcelonins, que feia uns dies estavem concirosos, intrigats, respirarem ab tota llibertat. Eren les dotze del mitgdia quan la nova de que havia sigut trobada la nena Tereseta s'escampava per la ciutat, omplint els cors de satisfacció. La captura, diguemho en bon' hora, se deu al zel, mai prou alabat, de la guardia municipal, que s'ha fet en aquesta ocasió mereixedora del més entusiasta y xardorós aplaudiment.

El guardia Josep Asens, y juntament ab ell el brigada del cos, Josep Ribot, recuperaren a la Tereseta, reclosa—no se sab ab quin fi—en un pis del carrer de Ponent, número 29. La mestressa de l'habitació, Enriqueta Martí, fou detinguda desseguida, com es de suposar. A l' hora que escrivim aquestes ratlles se desconeixen encara els mobils que l'impulsaren a fer-se ab la nena Tereseta. La Martí no ha parlat sinó vagament. Suposem que en la seva declaració davant del jutge aclara-

rà les contradiccions y les incoerencies en que de primer moment incorregué.

La Tereseta Guitart ha sigut aquets dies objecte d'entusiastiques probes d'agrado y curiositat. A l'esser conduïda desde'l domicili de la seva rap-tora al quarteret del carrer de Sepúlveda, se li tributà, pel nombrós public que hagué esment del fet, la més enternidora de les ovacions. Immediatament sigui reintegrada als pares, que no hi veuen de contents. La mateixa gernació que victorejà a la Tereseta comblà d'improperis a la Martí, que tingué necessitat de l'apoi y la protecció de la guardia municipal pera escapar a les ires y a les imprecacions de la moltitud.

La Martí entrà dimecres a la tarde a la presó de dones del carrer d'Amalia. A la mateixa hora, y en companyia dels seus pares, visitava la Tereseta les redaccions dels diaris que s'han interessat per la seva sort. Gran nombre de curiosos la seguien de la vora. Els viants la saludaven al pas.

Sigui ara la justícia la que parli, després d'arribar a l'extranya d'aquest assumpte, un dels que més fonament han commogut a l'opinió.

La Martí entre reïx... La Tereseta de nou en companyia dels seus pares...

Un final enternidor que en res desdiu del drama.

Les noves de darrera hora presenten la restitució de la nena Guitart als seus pares com la primera part d'un drama més esfereïdor y més cruel de lo que pensavem. De confirmarse els sentiments que tenim, no hem de trigar molts dies en veure com adquireix aquet procés un caràcter



La nena TERESETA GUITART,
tal com era abans d'esser robada



La mara de la nena GUITART

d'extrema gravetat, potser com, de molts anys en aquesta part, cap altre se n'hagi vist.

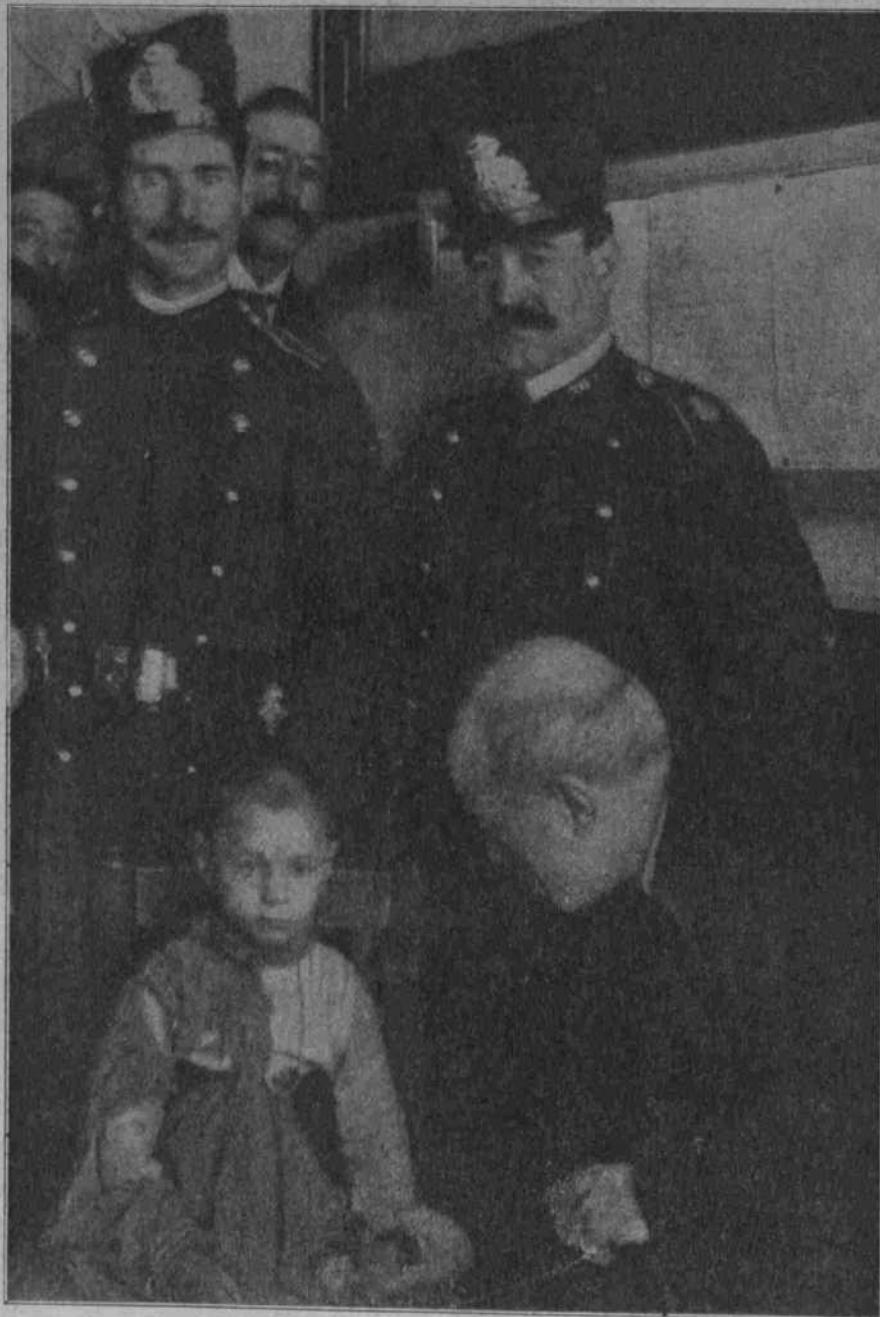
L'interès que l'assumpte desperta, creix, en comptes de disminuir. Pot dirse que ja, a Barcelona, no's parla avui d'altra cosa que del succés misteriós del carrer de Ponent y de quant en ell se relaciona. En cafès, tertulies, tramvies, teatres, per tot aont s'apleguen dues persones, constitueix l'assumpte el tema preferent de conversa.

No hi ha que dir que la fantasia del poble treballa de valent y que'ls detalls en apariència més insignificants devenen, al passar pels llavis de la gent, altres tantes probes terrorífiques, que adapten meravellósament a formes les més extranyes y caprítxoses.



ENRIQUETA MARTÍ RIPOLLES

duenya del pis aont estava tancada la nena Guitart



L'arcalde senyor Sostres, conversant ab la nena Guitart, en el Dispensari del carrer de Sepúlveda. Al seu darrera, el guardia municipal Asens y'l brigada Ribot, que foren els qui descobriren el paradero de la Tereseta.

Sembla que l'acusada guardava en son poder una altra nena, tampoc filla seva, y que lo que apareixia com un crim vulgar no es altra cosa que la continuació d'una serie de fets brutals y repugnants... Obren en poder del Jutjat probes suficients pera sospitar que poden deduirse d'aquet procés responsabilitats tremendes, fins pera persones que ningú diria...